

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Českých Budějovicích rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Vladimíry Hájkové a soudců JUDr. Jitky Juřicové a JUDr. Jiřího Šťastného ve veřejném zasedání konaném dne 22.5.2014 v trestní věci **obžalovaného** [redacted], nar. [redacted], ve [redacted], důchodce, trvale bytem [redacted], adresa pro doručování [redacted], okr. [redacted], vedené pro zločin pohlavního zneužití podle § 187 odst. 1, odst. 2 tr. zákoníku, o odvolání obžalovaného a státního zástupce proti rozsudku Okresního soudu v Českých Budějovicích ze dne 4.2.2014, č.j. 1 T 112/2013-307, **t a k t o** :

I.

K odvolání státního zástupce se napadený rozsudek podle § 258 odst. 1 písm. e), odst. 2 tr. řádu částečně zrušuje, a to ve výroku o trestu.

II.

Podle § 259 odst. 3 tr. řádu se znovu rozhoduje tak, že obžalovaný se při nezměněném výroku o vině zločinem pohlavního zneužití podle § 187 odst. 1, odst. 2 tr. zákoníku odsuzuje podle § 187 odst. 2 tr. zákoníku k trestu odnětí svobody v trvání 3 (tři) let.

Podle § 81 odst. 1, § 82 odst. 1 tr. zákoníku se výkon trestu odnětí svobody podmíněně odkládá na zkušební dobu 4 (čtyř) let.

III.

Odvolání obžalovaného se podle § 256 tr.řádu z a m í t á .

O d ů v o d n ě n í :

Rozsudkem Okresního soudu v Českých Budějovicích ze dne 4.2.2014, čj. 1 T 112/2013-307, byl obžalovaný [REDAKCE] uznán vinným zločinem pohlavního zneužití podle § 187 odst. 1, odst. 2 tr. zákoníku a byl mu uložen trest odnětí svobody v trvání dvou let s podmíněným odkladem jeho výkonu na zkušební dobu jeden rok.

Podle skutkových zjištění napadeného rozsudku se obžalovaný uvedeného trestného činu dopustil tím, že v přesně nezjištěné době, pravděpodobně od léta 2008 do 22. 4.2013, jednak v [REDAKCE], okres [REDAKCE], v dětském pokoji v domě č. [REDAKCE] při návštěvách rodiny jeho syna [REDAKCE], a jednak na své chalupě v [REDAKCE] čp. [REDAKCE], okr. [REDAKCE], v době, nejméně jedenkrát měsíčně, kdy byla poškozená [REDAKCE], nar. [REDAKCE], jako otcovskému dědečkovi svými rodiči svěřena do jeho péče, ji ležící na posteli opakovaně v přesně nezjištěných případech vysvlékal, rukama osahával na nahých prsou, těle a na nahém přirození, přes její slovní odpor a pláč [REDAKCE]. Tohoto jednání se dopustil, ačkoli věděl, že poškozené dosud není patnáct let.

Proti rozsudku okresního soudu podal v zákonné lhůtě odvolání obžalovaný [REDAKCE]. Prostřednictvím svého obhájce napadl rozsudek ve všech výrocích. Vyslovil názor, že nalézací soud při rozhodování o vině a trestu nevycházel ze všech provedených důkazů a ty, které vzal v úvahu, hodnotil nesprávně. Poukázal na to, že okresní soud nepřihlížel ke svědeckým výpovědím, které vyznívaly ve prospěch obžalovaného. Podle názoru obhajoby nevěrohodnost poškozené se podává přímo z její výpovědi, když rozdílně popisuje [REDAKCE] a způsoby údajného zneužívání poškozeným a zároveň i z obsahu výpovědí svědkyň [REDAKCE] a [REDAKCE], jimž poškozená údajně závadné jednání líčila pokaždé jinak. Obžalovaný poukázal na závěry znalkyně PhDr. Nichtburgerové, z nichž jednoznačně vyplývá, že poškozená se vymezuje proti autoritě a nechce být kontrolována. Podle znalkyně nelze vyloučit zkreslování výpovědi poškozené z důvodu, že jí obžalovaný kontroluje a tyto projevy lásky a zájem o nezletilou ze strany obžalovaného ona neakceptovala a vůči autoritě obžalovaného se vymezovala. Obhajoba dále vytkla okresnímu soudu, že vycházel pouze z neprokázaného účelového tvrzení poškozené, když nelze opomenout skutečnost, že protiprávní jednání obžalovaného mělo trvat více než čtyři roky a za celou tuto dobu nebylo jednání obžalovaného žádným způsobem prokázáno. Podle názoru obhajoby okresní soud pochybil tím, že se nevypořádal se znaleckými závěry znalců MUDr. Hrdličky a Mgr. Šnorka týkající se zdravotního stavu obžalovaného. Znalec MUDr. Hrdlička uvedl, že se za celou dobu své praxe nesetkal s případem, kdy by osoba

ve věku a zdravotním stavu obžalovaného se dopustila spáchání zločinu pohlavního zneužívání, zejména když u obžalovaného nebyla prokázána sexuální deviace. Podle jeho názoru je nepravděpodobné, že by jednání obžalovaného, pokud k němu došlo, nebylo motivováno sexuálně a dále že zdravotní stav obžalovaného spojený s jeho věkem velmi výrazně minimalizuje sexuální potřeby obžalovaného, resp. je téměř vylučuje.

Obhajoba je toho názoru, že provedeným dokazováním nebyl zjištěn skutkový stav věci, o němž by nebyly důvodné pochybnosti v rozsahu, který je nezbytný pro rozhodnutí. Z tohoto důvodu by měl být obžalovaný zproštěn obžaloby.

Dále proti rozsudku okresního soudu podal v zákonné lhůtě odvolání státní zástupce, a to v neprospěch obžalovaného. Jeho odvolání směřuje do výroku o trestu. S ohledem na význam zákonem chráněného zájmu společnosti, jenž obžalovaný svým jednáním porušil, na dobu páchaní činu a na vysokou společenskou škodlivost jednání obžalovaného považuje uložený trest za mírný. Obžalovanému, který spáchání trestního jednání popírá, polehčuje pouze jeho dosavadní bezúhonný život. Státní zástupce dále poukázal na disproporci mezi délkou uloženého trestu a délkou stanovené zkušební doby, kterou nemůže akceptovat. Navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek ve výroku o trestu zrušil a sám rozhodl o uložení trestu odnětí svobody mírně nad spodní hranicí zákonné trestní sazby, jehož výkon by podmíněně odložil na zkušební dobu kolem poloviny zákonných možností.

Podle § 254 odst. 1 tr. řádu odvolací soud, nezamítne-li nebo neodmítne-li odvolání podle § 253 tr. řádu, přezkoumá zákonnost a odůvodněnost jen těch oddělitelných výroků rozsudku, proti nimž bylo odvolání podáno, přezkoumá dále také správnost postupu řízení, které jim předcházelo, a to z hlediska vytýkaných vad. K vadám, které nejsou odvoláním vytýkány, odvolací soud přihlíží, jen pokud mají vliv na správnost výroků, proti nimž bylo odvolání podáno.

Podle § 254 odst. 2 tr. řádu, mají-li však vytýkané vady svůj původ v jiném výroku než-li v tom, proti němuž bylo odvolání podáno, přezkoumá odvolací soud i správnost takového výroku, na který v odvolání napadený výrok navazuje, jestliže oprávněná osoba proti němu mohla podat odvolání.

Podle § 254 odst. 3 tr. řádu, jestliže oprávněná osoba podá odvolání proti výroku o vině, přezkoumá odvolací soud v návaznosti na vytýkané vady vždy i výrok o trestu, jakož i další výroky, které mají ve výroku o vině svůj podklad, bez ohledu na to, zda bylo i proti těmto výrokům podáno odvolání.

Krajský soud podle § 254 odst. 1 tr. řádu přezkoumal zákonnost a odůvodněnost všech výroků napadeného rozsudku i správnost řízení, které jeho vydání předcházelo, a to z hlediska vytýkaných vad, a dospěl k závěru, že odvolání státního zástupce je důvodné, kdežto odvolání obžalovaného důvodné není.

V rámci své přezkumné povinnosti se odvolací soud zabýval hodnocením správnosti a úplnosti skutkových zjištění nalézacího soudu ve smyslu § 2 odst. 5 tr. řádu a může uzavřít, že skutková zjištění v napadeném rozsudku jsou úplná a správná. Také v řízení, které předcházelo napadenému rozsudku, nebyly zjištěny žádné podstatné vady. Okresní soud

v průběhu hlavního líčení provedl formálně nezávadným způsobem všechny dostupné a potřebné důkazy, které přesvědčivým způsobem vyhodnotil tak, jak to ukládá ustanovení § 2 odst. 6 tr. řádu, a na tomto podkladě učinil správná skutková zjištění. V souladu s ustanovením § 125 tr. řádu okresní soud podrobně rozvedl, ze kterých skutečností a důkazů vycházel ve svých závěrech o vině obžalovaného stíhaným skutkem. Krajský soud se proto se skutkovými závěry nalézacího soudu zcela ztotožňuje a shledává je správnými a logicky vyplývajícími z provedených důkazů. Odvolací soud pro stručnost odkazuje na odůvodnění napadeného rozsudku, kde jsou provedené důkazy zhodnoceny jednotlivě i v jejich souhrnu. K odvolacím námitkám obžalovaného považuje za potřebné zdůraznit některé skutečnosti.

Zpochybňuje-li obhajoba věrohodnost poškozené a potažmo svědkyň [REDAKCE], [REDAKCE] a [REDAKCE] s poukazem na rozpory v jejich výpovědích, pak odvolací soud tyto pochybnosti nesdílí s ohledem na následující. Poškozená vypovídala jak v přípravném řízení, tak v řízení před soudem v zásadě shodně (způsob a frekvence zneužívání, místo zneužívání, důvody pozdního oznámení, ale i chování obžalovaného vůči ní – žárlivé scény, časté telefonáty, hlídání), byť mezi jednotlivými výpověďmi prošlo téměř půl roku. Pro věrohodnost poškozené a zmiňovaných svědkyň včetně matky poškozené podle názoru odvolacího soudu svědčí skutečnost, že poškozená se jim svěřovala v rozmezí několika let, a jakkoli se jednalo o nárazová sdělení, tato obsahovala určitá shodná data, která jsou totožná s údaji uváděnými poškozenou v trestním řízení. Poškozená se poprvé svěřila s tím, že ji obžalovaný pohlavně zneužívá, svědkyním [REDAKCE] a [REDAKCE] v přesně nezjištěné době od čtvrté třídy do šesté třídy, tj. někdy v letech 2009–2011. Uvedla jim, že šlo o [REDAKCE], respektive že ji obžalovaný [REDAKCE] a že k tomu došlo ve vícero případech. Svědkyni [REDAKCE] se svěřila poté, kdy přestoupila na novou školu, kterou navštěvovala od září 2012 a seznámila se zde s ní. Tato svědkyně se od poškozené dozvěděla, že ji obžalovaný osahává na intimních partiích, a to vždy, kdy je u něj na návštěvě nebo on u nich a spí s nimi v posteli. Ve všech případech šlo o její blízké kamarádky, kterým se jednorázově svěřila, aniž by tento problém dál s nimi rozebírala. Na tomto místě je třeba zdůraznit, že poškozená a svědkyně byly v době, kdy se jim svěřila, dětmi, které mohou klást důraz při vnímání popisu události na jiné věci, než by činily dospívající dívky či dospělí, ať již proto, že jim nerozumí, bojí se, je jim to nepříjemné, a přesto byly-li vyslýchány s odstupem několika let, jejich výpovědi se podle názoru odvolacího soudu podporují, navzájem se doplňují, jak se podává ze shora uvedeného. Nelze po nich spravedlivě žádat, aby podaly přesný popis místa, kde se jim poškozená svěřila či přesný obsah sdělení. Nakonec se poškozená v dubnu 2013 svěřila matce. Sdělila jí, že ji obžalovaný zneužívá orálně, okolnosti a místa, kde k tomu docházelo, pak popsala ve shodě se svědkyní [REDAKCE]. Všem shora zmíněným svědkyním poškozená popsala, stejně jako v trestním řízení, důvod, proč jednání obžalovaného nikomu neoznámila.

Podle názoru odvolacího soudu z výpovědi shora jmenovaných svědkyň lze vysledovat i vývoj vztahu poškozené k obžalovanému v závislosti na jejím dospívání. V době, kdy jí mohlo být kolem deseti až jedenácti let a svěřila se svědkyním [REDAKCE] a [REDAKCE], tak jim zároveň sdělila, že obžalovanému jednání odpustila, protože je hodný a kupuje jí dárky. O dva, tři roky později se svěřila svědkyni [REDAKCE], že se obžalovaného bojí, mluvila o něm ošklivě. O další rok později její jednání vůči obžalovanému vygradovalo, chovala se k němu vulgárně, „jako k póvlu“, jak vypověděla její

matka. Podle názoru odvolacího soudu tato progrese chování poškozené k obžalovanému odpovídá jednak tomu, že byla ze strany obžalovaného vystavena sexuálnímu napadání dlouhodobě, a jednak jejímu dospívání. Je nepochybné, že poškozená měla své dědečka – obžalovaného ráda. Jako žačka prvního stupně základní školy popisuje projednávané jednání jako nepříjemné, nerozumí mu, které však obžalovanému nakonec odpustí, jako žačka druhého stupně, která se jistě již uvědomuje svoji sexualitu (přiznává zkušenosti s chlapci), se vůči obžalovanému kvůli jeho chování vyhraňuje, a proto se jeví logické její až nenávistné jednání vůči obžalovanému. Toto chování poškozené, její osobnost, jak byla popsána znalkyní PhDr. Nichtburgerovou, podle názoru soudu neznámá, že poškozená je nevěrohodná. S ohledem na shora uvedené skutečnosti a závěr znalkyně PhDr. Nichtburgerové, že jádro výpovědi poškozené (orální útoky obžalovaného) je věrohodné, se odvolací soud ztotožňuje se závěrem nalézacího soudu o věrohodnosti poškozené, který je umocněn skutečností, že i jiná její tvrzení jsou podporována dalšími důkazy. Ve shodě s poškozenou popsaly její matka a svědkyně ██████████ žárlivé scény obžalovaného vůči poškozené, dále poškozená s matkou potvrdily, že obžalovaný vedl s poškozenou nevhodné telefonní hovory, tyto obě shodně popsaly. Výpovědi poškozené a její matky o neustálé kontrole poškozené ze strany obžalovaného je podporována výpisem o uskutečněném telekomunikačním provozu, z něhož se podává, že během tří měsíců obžalovaný zaslal poškozené sedmdesát jedna SMS zpráv, zatímco ona jemu ani jednu. Snažila-li se obhajoba odvolací soud přesvědčit, že k takové kontrole docházelo z důvodu, že obžalovaný měl na starost celou rodinu poškozené, když matka pracovala v zahraničí a otec neměl čas, tak toto je v rozporu jednak se zprávami ze škol a jednak z dosavadní výpovědi obžalovaného.

Pokud by odvolací soud připustil, že poškozená si dané jednání vymyslela, pak by se nabízela otázka, z jakého důvodu by po řadu let poškozená popisovala jednání obžalovaného stejným způsobem, ona jednání obžalovaného nezveličuje, nedramatizuje. Lze si jistě představit daleko závažnější sexuální útoky než ty, které poškozená popisuje, ona se nezmiňuje o žádném větším násilí, kterého by se obžalovaný vůči ní měl dopustit, uvedla, že obžalovaný byl vždy při daném jednání oblečený, nežádal po ní vlastní sexuální uspokojování.

Poukazuje-li obhajoba na skutečnost, že posuzované jednání mělo trvat dlouhou dobu a přesto s výjimkou tvrzení poškozené, které je podle jejího názoru nevěrohodné, nebyl opatřen jediný usvědčující důkaz, pak je třeba připomenout, že tato trestná činnost je charakteristická tím, že probíhá mezi dvěma jedinci skrytě před okolím. Není tak překvapující, že nikdo ze svědků, které obhajoba v odvolání zmiňuje, nezaznamenal na chování obžalovaného vůči poškozené nic podezřelého, zejména pak za situace, kdy z nich jsou blízcí příbuzní obžalovaného, kteří s ohledem na znalost osoby obžalovaného vyjádřili pochybnosti, že by se obžalovaný mohl vůbec projednávaného skutku dopustit. Pokud i sám obžalovaný poukázal na to, že ostatním vnučkám či vnukům neublížil, byť u něho trávili čas, je třeba poukázat na skutečnost, že obžalovaný není biologickým dědou poškozené.

Podle názoru odvolacího soudu nemůže obstát námitka obhajoby, že se okresní soud nevypořádal se závěry znalců MUDr. Hrdličky a Mgr. Šnorka. Nalézací soud poukázal nejenom na to, že posuzované jednání nemohlo být projevem sexuální deviace, ale i na to, že s ohledem na kastraci obžalovaného a jeho celkový zdravotní stav a věk je sice velmi nepravděpodobné, že by se mohl dopustit nějaké trestné činnosti, vyloučit to však nelze.

Obžalovaný i přes kastraci zůstal sexuálním jedincem s nezměněnou sexuální orientací. Odvolací soud si nemohl nepovšimnout, že obžalovaný opakovaně v průběhu trestního řízení sdělil, že s ohledem na svůj zdravotní stav již není chlap. Toto jeho tvrzení však nekoresponduje se způsobem jeho oblékání, jak jej popsala svědkyně [REDAKCE], s jeho zájmem

o erotické pomůcky, respektive zájmem o to, zda s nimi poškozená disponuje. Přistoupí-li k právě uvedenému závěr znaleckého posudku, že jedinec i přes kastraci zůstane sexuálním jedincem s nezměněnou sexuální orientací, lze dospět k domněnce ohledně možného motivu jednání obžalovaného. Lze se totiž domnívat, že právě projednávaným jednáním si obžalovaný snažil sám sobě dokázat, že je i nadále „chlapem“, přičemž typ oběti a způsob zneužívání (prakticky žádné násilí, sám nežádá žádné sexuální praktiky pro své uspokojení, poškozená si nikdy nevyšimla známky vzrušení na obžalovaném, obžalovaný byl při zneužívání oblečený) by odpovídal jeho zdravotnímu stavu a pudům.

V dalším odvolací soud plně odkazuje na obsah odůvodnění napadeného rozsudku, ve kterém okresní soud logicky zhodnotil provedené důkazy. Odvolací soud jej považuje za naprosto správné a ve smyslu § 263 odst. 7 tr. řádu je takovým hodnocením důkazů soudem prvního stupně vázán.

Okresní soud zjištěný skutek správně právně kvalifikoval, neboť je prokázáno, že obžalovaný poškozenou pohlavně zneužil způsobem popsaným ve výroku rozsudku, přičemž věděl, že je mladší patnácti let, učinil tak v době, kdy rodiče poškozené mu ji svěřili do péče, a zneužil tak svoji pozici ve vztahu děda a vnučka. Pokud okresní soud zvolil pro tento skutek právní kvalifikaci zločin pohlavního zneužití podle § 187 odst. 1, odst. 2 tr. zákoníku, pak lze jediné tuto právní kvalifikaci akceptovat. Odvolací soud tak nevyhověl odvolání obžalovaného, který se domáhal zproštění obžaloby, a jeho odvolání podle § 256 tr. řádu jako nedůvodné zamítl (výrok III).

Odvolací soud se rovněž zabýval odvoláním podaným ze strany státního zástupce, které bylo podáno v neprospěch obžalovaného do výroku o trestu. Odvolací soud po zvážení všech rozhodných skutečností musí konstatovat, že výhrady státního zástupce jsou oprávněné.

Odvolací soud shledal na rozdíl od okresního soudu na straně obžalovaného přitěžující okolnosti a přitakal tak státnímu zástupci, že uložený trest je mírný. Nelze si nepovšimnout doby, po kterou se obžalovaný trestné činnosti dopouštěl, která dosahuje téměř pěti let, kdy z jeho strany rozhodně nešlo o jediné sexuální útoky proti poškozené. Bylo prokázáno, že ona jim byla vystavena při každé návštěvě obžalovaného u nich doma a vždy, když poškozená spala na chatě obžalovaného. Na tomto místě je třeba zdůraznit, že obžalovaného od daného jednání neodradil ani nesouhlas ze strany poškozené, která jej aktivně vyjadřovala. Při rozhodování o trestu obžalovanému nepolehčuje jeho postoj ve věci, když on jednání kladené mu za vinu popírá. Na druhou stranu lze přisvědčit závěru okresního soudu, že obžalovanému polehčuje dosud bezúhonný život a skutečnost, že jednání obžalovaného na psychice a vývoji poškozené nemělo závažnějších dopadů, a vysoký věk obžalovaného. Při zhodnocení všech zjištěných skutečností, jak polehčujících tak i přitěžujících, odvolací soud vyměřil trest při dolní hranici zákonné sazby, když obžalovaný je ohrožen trestem odnětí svobody na dva roky až deset let, a to konkrétně v trvání tří let. S ohledem na osobu obžalovaného dospěl zcela důvodně okresní soud k závěru, že účelu trestu bude dosaženo i

bez přímého omezení osobní svobody obžalovaného. Z tohoto důvodu i odvolací soud přistoupil k podmíněnému odložení výkonu trestu odnětí svobody, ovšem s tím rozdílem, že zkušební dobu vyměřil ve třetí čtvrtině zákonné sazby, zatímco okresní soud ji vyměřil v první čtvrtině zákonné sazby. Odvolací soud k tomuto zpřísnění přistoupil, když je přesvědčen, že s ohledem na okolnosti projednávaného případu, které popsal shora, byla zkušební doba vyměřená okresním soudem nepřiměřeně nízká. K odvolání státního zástupce tak zpřísnil trest a obžalovanému [REDAKCE] uložil trest odnětí svobody v trvání tří let s podmíněným odkladem jeho výkonu na zkušební dobu čtyř let.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku není další řádný opravný prostředek přípustný.

Proti tomuto rozhodnutí lze podat dovolání u soudu, který rozhodl ve věci v prvním stupni, do 2 měsíců od doručení rozhodnutí, proti kterému dovolání směřuje. O dovolání rozhoduje Nejvyšší soud v Brně (§ 265c tr.ř., § 265e odst. 1 tr.ř.).

Dovolání mohou podat

a) nejvyšší státní zástupce na návrh krajského nebo vrchního státního zástupce anebo i bez takového návrhu pro nesprávnost kteréhokoli výroku rozhodnutí soudu, a to ve prospěch i neprospěch obviněného,

b) obviněný pro nesprávnost výroku rozhodnutí soudu, který se ho bezprostředně dotýká (§ 265d odst. 1 tr.ř.).

Obviněný může dovolání podat pouze prostřednictvím obhájce. Podání obviněného, které nebylo učiněno prostřednictvím obhájce, se nepovažuje za dovolání, byť bylo takto označeno (§ 265d odst. 2 tr.ř.).

V dovolání musí být vedle obecných náležitostí podání (§ 59 odst. 3 tr.ř.) uvedeno, proti kterému rozhodnutí směřuje, který výrok, v jakém rozsahu i z jakých důvodů napadá a čeho se dovolatel domáhá, včetně konkrétního návrhu na rozhodnutí dovolacího soudu s odkazem na zákonné ustanovení § 265b odst. 1 písm. a) až 1) nebo § 265b odst. 2 tr.ř., o které se dovolání opírá. Nejvyšší státní zástupce je povinen v dovolání uvést, zda je podává ve prospěch nebo v neprospěch obviněného. Rozsah, v němž je rozhodnutí dovoláním napadáno, a důvody dovolání lze měnit jen po dobu trvání lhůty k podání dovolání (§ 265f odst. 1, 2 tr.ř.).

V Českých Budějovicích dne 22.5.2014

předsedkyně senátu
JUDr. Vladimíra H á j k o v á , v. r.

vypracovala
JUDr. Jitka J u ř i c o v á , v. r.

Za správnost vyhotovení:
Eva Vomelová